

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швдн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Золото у всесвітньому господарстві.

З нагоди недалекої міжнародної економічної конференції.

Дивний метал. Ніодин з пернів, а є їх яких 80, не має такого демонічного впливу на людську психіку, як саме золото. По правді, нічого в ньому надзвичайного нема. Лискуно-жовта краска, легка розтяжність, подільність і ковкість, відпорність на хемічні впливи, ось і все. До практичних цілей майже не годиться. Наприклад залізо є безумовно потрібніше, бо можна його вжити при безлічі господарських потреб. Діамант чи інше благородне каміння куди кращі. Колиб не те, що золото стало мірилом вартості і ціни дібр, та посереднім звеном у їх виміні чи переховуванні, то це був би не потріб, а погоня за ним булаб абсурдом. Так каже льогіка.

Але людська психіка має свої окремі закони. За всі часи, які лише могла історія записати, золото було і є овіяне якимсь дивним чаром, було і є предметом жадоби і вічної туги посідання. Мітичні оповідання про крадіж золотого руна, складання релігійної почеси золотим тельцям як божинам, або зображення богів із золотим людським обличчям, це прояв високої оцінки золота у давнині. Не помогли спроби деяких реформаторів відзвичати людей від пристраси до того металю. Не навчили також дивитися на нього інакше навіть страшні катастрофи, які переживав саме через золото європейський нарід у XVII. столітті, коли то купуючись у щораз більших засобах золота падав в обійми щораз більшої нужди, яку ще й досі переживає. І таких прикладів більше. Та всеж золото осталося ще і досі предметом найбільших зусиль майже кожної людини, а вже безумовно кожної держави, бо від того, скільки золота лежить у скарбниці, залежить сила держави, уряду, народу, вартість гроша, ціле господарське життя.

А вже по війні золото стало чинником, якому не має в історії рівного у вирішуванні найважчих проблем політики, господарства, культури. Та держава, що має його багато, грає на нервах і валютах та на господарських чи класових настроях іншої держави, слабшої в запаси золота, як на струнах. Тому то нема більшої жури для кожного уряду, як здобути хочби дещо того магійного металю для скабниці своєї держави.

Чи багато його на світі? Подають, що перед відкриттям Америки було не більше як 800 тон. Але вже останні часи перед війною були такі „щасливі“, що світові запаси золота доходили до 17.000 тон, а по війні нараховувалося їх вже на 38.000 тон, себто 38 мільонів кілограмів. А що на світі живе яких два мільярди людей, то пересічно на одну голову припадалоб около 19 грамів золота. А його вартість у грошах? На сьогоднішні гроші важко докладно цінити їх, але дещо зорієнтують нас щодо неї передвзнені ціни. З одного кілограма чистого золота робили тоді 3250 австрійських корон, 2790 нім. марк, 1291 царських рублів, або 664 доларів. Колиж приймемо, що з одного кілограма і сьогодні роблять ту саму кількість доларів що перед війною, то можемо виробити собі оцінку вартості золота у нинішніх грошах. Не знаємо лише скільки того золота знаходиться у приватному вжитку. Рахують, що около 20 відсотків, а решта це громадське добро, сховане в банкових чи скарбових тресорах, або пущене в обіг у вигляді грошей.

Тепер рікрічно прибуває з копалень яких 600 тон золота. Вирахували, що це ок. 2.2 відсотки цілої скількості золота. Але людей прибуває також, а вже продукція і торговельні обороти росли по війні безумовно швидше, ніж зростала скількість золота. До того ще запаси золота розділені перед війною по всіх державах приблизно зрівноважено, перепливали масово в часах війни головню до Злучених Держав Америки так що коли в 1913 році було там

лише 27 відс. світових запасів, то по війні, в 1924 р. аж 51 відс., тоді, як в Європі впали ці запаси з 59 відс. на 32. Значить, світовий розділ золота тепер дуже поганий. По війні настали незначні пересушення з Америки до Європи і то головню у користь Франції, так, що Французький Банк і Банк Зл. Д. А. мають разом 50 відс. світових запасів монетарного золота у своїх тресорах. Те зубожіння Європи довело до того, що вона лише тут і там пустила золоті монети в обіг (Англія, Голандія), зрештою ціла держить золото в штабах у пивницях емісійних банків чи в державних скарбниціях і лише самі уряди диспонуєть вивозом чи довозом золота. Ясно, що колиб нпр. „веспокійні“ держави не бергли свого золота, то воно швидко зовсім швело би з вільного обігу чи втіклоб за границю. Тому й ніхто не бачить золотих монет, так як це було перед війною.

Правильний і вільний обіг золота був би можливий аж тоді, колиб його засоби зростали річно не на 2 і пів, але на 3 відсотки, а розділ був би рівномірний по цілому світі. Так кажуть знавці.

Та ось цікаве явище: саме тепер золото „подорожує“ як ще ніколи і то тим жвавіше, чим строгіша заборона. Воно дорожє тому, що потрібна скількість його меншає. Голод на золото і погоня за золотом росте, товар у порівнянні до нього паде в ціні і то тим більше, чим більша його продукція. Очевидно й валюта підкопана. Вона хоче дотримати золотові кроку, раз-у-раз підбігає, доганяє, то знов остає позаду і тоді викликає ще більшу паніку та погоню за золотом. Золото любить краї спокійні, загошподарені, з рівноважними бюджетами й активними торг. білясами, де валюта спокійно кружляє, де панує довіра до керманців держави. Але де сьогодні такі краї? Тому золото ще не

ХТО ЛЮБИТЬ СВОЮ ЖІНКУ Й СВОЇ ДІТИ,
для якого не є байдужою будучність рідні й його
власна, той складає свої ошадности

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

доїхало в одно місце, а вже тікає в друге, бо ніде не находить собі пригожого ґрунту, навіть в Америці, де досі було безпечно.

Сьогоднішні економісти як проф. Кассель чи Стракош не віщують золотові спокою. Стракош обрахував ще тому років чотири, що колиб держави далі трималися засади 33 відсоткового покриття своїх валют у золоті, а копальні золота не дадуть приросту, то його буде з кожним роком недоставати щораз більше.

Сьогодні йдуть зусилля представників тих держав, що не мають золота, відібрати золотові цю силу, змінити погляди на його функцію, оперти валюту на інших основах, а саме на довіру до доброї господарки уряду, на політичному спокою в краю, на здорових господарських відносинах, злучених з видайністю праці і ошадністю, на природних багатствах і змінню використати їх, на активності торговельних і платиничих білянсів, на активності бюджетів від громадських почавши, а на державному скінчивши.

Але чи це все зіштовхне золото до ролі другорядного значіння? Песимісти твердять, що можна витворити кращі умовини, придбати запаси золота, але воно завжди буде основою валюти і госп. життя. Ті два протилежні погляди на ролю золота стрінуться невдовзі на міжнародній господарській конференції у Льондоні, яка має занятись поправою міжнародних господарських взаємин, а між іншим також стабілізацією міжнародних валют.

М. Творидло.

Юліян Романчук.

Спомян у перші роковини смерті.

Перед роком відійшов від нас на другий світ Юліян Романчук та ми прощали його як нашого сеньора і довголітнього політичного провідника українського народу Галицької Землі. Він прожив поверх 90 років життя. Це вік довгий і вельми поважний, а він пережив той час не в одній ділянці занять, виконуючи собі звичайні обовязки, але він діло народу, як професор-педагог, журналіст, письменник, політичний організатор, політик і парламентарист. А до того він мав ще тяжкі обовязки і переходи у своїй родині. Та політична робота це діло трудне, не завсідні плідне і буває неадлячне...

Він мав вроджену владу лагідности і привітливости супроти інших, а до праці ніколи не зражувався і все ставав до неї там, де було треба для добра рідного народу. З ним працювали і за ним ішли цілі покоління молодих і старших українських громадян, бож він полишив за собою понад 60 років діяльности, від часу відродження українського народу аж до звольних змагань української нації, і аж до тої памятої присяги, що не затратимо віри в крашу будучність української нації...

„Руська Бесіда“ у Львові з народним мандрівним театром, „Просвіта“ і Товариство ім. Шевченка у Львові з малою друкарнею, — це були перші діяльні кадри нашої культурно-освітньої організації (1864—1874), в яких Юліян Романчук, тоді учитель гімназій у Львові, був основником і передовим діячем.

Я побачив і почув уперше, вже сідоглавого, Юліана Романчука, коли він на загальних зборах політичного товариства „Ради Рускої“ промовляв за прийняттям членів „народовців“ (українців) — серед крику позароєних „старорусинів“

(русофілів), — в дні 18. листопада 1879 р. в залі „Народного Дому“ у Львові. З його поважного і рішучого виступу набрав я вже тоді до нього симпатії і пошани та відчував, що він стане нашим провідником. Це був його прилюдний пжлик до обєднання „старорусинів“ з молодими „русинами“, що звались тоді народовцями, українцями.

А щоби розпочати з нашого боку організаційну роботу між народом, професор академічної гімназії у Львові: Юліян Романчук став з 1. жовтня 1879 р. видавати популярний тижневик „Батьківщину“ та в ній висунув клич до праці „всього руського народу і до єдності всіх русинів (українців)“. По „Батьківщині“ появилось „Діло“ з 1. січня 1880 р., а Юліян Романчук був тут діяльним основником видавничої спілки „Діло“. У році 1881 дійшло до заснування Руського Товариства Педагогічного у Львові, — пізнішої „Рідної Школи“, і звідси вийшла визначна діяльність Юліана Романчука в обфоні нашого шкільництва, яка проявилася головню за оснуванням середніх шкіл з українською мовою навчання та дійшла до конечної потреби заснування українського університету у Львові...

На рік 1883 припали вибори до галицького сойму і з цих виборів вийшов Юліян Романчук послом до Краєвого Сойму та в часі соймової сесії у р. 1884 постаана він свій перший шкільний внесок у справі викладової мови в школах народних і середніх, а в 1886 р. шкільні внески про оснування гімназій з українською мовою навчання в Перемишлі, як також таких гімназій в Станиславові, Стрию, Коломиї, Тернополі, Бережанах і Золочеві та про оснування учитель-

ських семінарій як також народніх шкіл з українською мовою навчання по містах...

Юліан Романчук стає в 1885 р. головним ініціатором заснування політичного товариства „Народна Рада“ у Львові, що проголосила себе відомою „Головною Руської Ради“ в 1848 р. з її програмовим визнанням самостійності українського народу і домаганням поділу Галичини на дві частини: українську і польську. Тим актом поклав ми тривкі основи української політичної організації в Галичині.

У видавничстві нашого провідного органу „Діло“ був Юліан Романчук діяльним співробітником і причинився до того, що вже від 1888 р. „Діло“ стало появлятися щодня. Це був наш важкий добуток, що галицькі українці поставили власними силами свій щоденник.

Рік 1890 переходить у нас під знаком „нової ери“, тобто наближення українців до австрійського уряду, наслідком чого Юліана Романчука в березні 1891 р. вибрали послом до Державної Ради у Відні, бо без нього вже не можна було обійтися і він став головою парламентарного клубу. Таким чином наша політика в парламенті і в краю перейшла з 1891 р. під провід Юліана Романчука.

Принципальний курс української політики, незалежної від уряду, — що репрезентував Юліан Романчук, стрінувся з політикою залізної руки Казимира графа Баденія, тоді намісника

На святкових столах

не забудьте поставити також кілька пляшок знаменитої столової води „Saczawa Alkaliczna“ (La Giesshübler) виробу фабрики „Здоровая“.

ка Галичини та опісля австрійського президента міністрів. Поборювання Юліана Романчука і його політики з боку Казимира графа Баденія дійшло було до того, що виборчими надужиттями повалено Юліана Романчука при соймових виборах в 1895 р., а в 1897 р. перепав Юліан Романчук в п'яти виборчих округах до державної ради. Та цей політичний двобій остаточно покінчився соромною димісією графа Казимира Баденія в дні 28. листопада 1897 р., а Юліан Романчук від далі провід у нашій політиці, довів до поширення народньої партії в національно-демократичну партію 1899 року і в 1900 р. увійшов знову до австрійського парламенту, де став головою нашої парламентарної репрезентації...

Тріумф побіди політики Юліана Романчука був тріумфом побіди української нації. Ми були дійсно об'єднані духом і працею та творили нові діла...

Д-р Кость Левицький.

Політичні пляни Муссолінія.

Поголоски про проект перебудови Європи.

Львівська „Газета Поранна“ з 14. квітня п. р. приносить з Варшави таку сенсаційну вістку: „З Риму доноситься: У зв'язку з конференціями, що відбуваються під цю пору в Римі і у зв'язку зі відомом німецьких і австрійських політиків кружляють поголоски, що Муссоліні притримує певний план укладу відносин у середній Європі. У гру має входити відбудова давньої імператорської монархії, внаслідок алуки Австрії, Угорщини і Хорватії, відібраної Югославії. Крім того мають притримувати спільний план діланья проти Совітів, при чому Муссоліні в засаді приймає концепцію Ревенберга, що полягає на утворенні білорусько-української держави під контролею і управою німецько-італійсько-австрійської коа-

ліції. Щодо Польщі Муссоліні має поставити Польщі ультимат з домаганням прилучитися до союзу Італія—Німеччина. Цю алуку Польща мусіла би окупути віддачею коридору німцям. Реконпенсатором за Помор'я, на яким Польща отримала би свободу рухів до моря, були би економічні концесії на терені України та Білорусі. Так само розглядали своєрідну форму прилучення Литви до Польщі. Теперішні конференції, що ведуться в Римі, мають за завдання вступити порозуміння та узгодження становищ“.

„Згідно з поголосками щодо дальшої тактики Муссоліні розчарований безуспішністю (?) планованого пакту чотирьох, наміряє тепер ділати методом заспакування і доконалих фактів“.

Бачинський сповідається...

Чергові дні процесу за „господарку“ в Нар. Домі.

Продовження процесу Липецький—Бачинський, що ведеться довкола славетної господарки комісара Мих. Бачинського в „Народньому Домі“, принесло на розправі для 12. квітня п. р. кілька чергових цікавих моментів, що характеризують того „добродія руссакаво народа“ і його управу у всенародній установах.

Як відомо, останню розправу у тій справі, точніше — викликаний отвертим листом Липецького на адресу Бачинського, перервали на зізнаннях бухгалтера Нар. Дому п. Чучваря, що мимохіть став центральною постаттю процесу і зі свідка, якого Бачинський покликав на свою оборону, став поважним свідком обвинувачення. З його зізнань виходить, що книги Нар. Дому були ведені неточно і багато в них позичок, про які не вжити що й казати.

Ось так довідується суд на основі книг, що Бачинський намагався за всяку ціну розв'язати т. зв. прибічу ралу Нар. Дому та усунути з головодства у „Русскому Рев. Союзі Кооператив“ Липецького, який був для нього „непввною“ людиною, перестерігав його про методи господарки та

наступав усяди йому на п'яті. Тому Бач., бажаючи забезпечити собі більшість на Заг. Зборах Нар. Дому і Р. Р. Союзу, стягав своїх адегментів з цілої Галичини та виплачував їм на подорож і на діти великі суми з каси Нар. Дому (напр. якомусь Тучмановичові зі Ст. Самбора кілька сот зол.). Ті суми звертав опісля Бач. Р. Р. Союзу так, що враховував їх і іпші свої приватні повчки в каси Нар. Дому у субвенції для тогож Союзу і в одній з них, на суму 8.218 зол. саме враховано таких 1.500 і 800 зол.

Так само було з квотою 1.500 зол. на якусь „музейну“ подорож Бачинського до Варшави, яку відатігнено із субвенції, а не заприходовано у книгах, з квотою 2.100 зол., з якої Бач. видав на якісь обіди для „достойників“ у Варшаві 700 зол. і т. д., словом, суд найповн, розглядаючи книги й документи, близько 14 тис. зол., які Бач. по-лічив у Рев. Союзі та який у книгах не переведено, або про які нема ніяких вісток, на яку ціл і з чого вони були видані.

Взагалі звітркова розправа Липецький—Бачинський розглядала адебільша справу „попачок“ Бачинського у Р. Реві. Союзі, які Бач. брав на свої квіти для Нар. Дому а в книгах їх не зазначував. Книги Р. Рев. Союзу виказують за один 1928 рік таких позичок, врахованих опісля у субвенції, 2.660 зол., за 1929 р. 2.690 зол.

На розправі було багато різних моментів, оборонець Бачинського ставив справу так, що обвинувачі закидають йому просту крадіж. Сам Бачинський блід і днервувався і посторонні глядачі мали вражіння, що ця перелветкована

На обливаний понеділок

найліпші кольонські і квіткові води різних найвибагливіших запахів, поручає по найнижчих цінах перфумерія

С. ФЕДЕР

ЛьВІВ, Сикстуська 7.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 15. КВІТНЯ 1933.

І С.

ТВІР МИСТЦЯ В УЯВІ ГЛЯДАЧА.

Хто бачив стільки моря, що на образках у львівських торговців, тому нелегко буде оцінити красу морських краєвидів на останній виставці у Національному Музею. Це безумовно могутня, буйна і водночас ніжна лагідна і чудова стихія!

У гарячий літній день схоплює Глушенко ледво помітні клаптики моря біля бережної, та передає його різний захмурений вигляд перед буденою... безробітних. Де Пізис схопив це море в мент відпаву густою чорною смугою на далекому обрбі, від якої повертає одинока жіночка постать теж у чорному, може від велитня-корабля, що видніє на середині образу чорними обрисами корпусу зі смужкою диму. Ми мовби питаємо себе, чи нема зв'язку між темною Верещатина та Де Пізис? Може ці крила є саме символом завершеного життя мочодля — Ікара, що полишив що одиноку жіночку по-стать. Образ Де Пізиса може стати справжньою окрасою кожної мариністичної галерії. — Готіе дав у гарячих сірих тонах кусок лінійної морської тиші біля пустелі берегів. Спокійно прозоре, радісне зеркало дрібнєсенького фрагменту моря Великого Каналу дав Варокіе, мастак краси Венеції.

На теперішній виставі є тільки одна річ справжнього українського мариніста. Це море Грищенка, що знає його і з Криму, і з Царгороду, і з Корсики, і з Нормандії, і з Бретанії. І скрізь мистець вивчає його, він видко живився в нього, схоплював такі характеристичні подробиці життя моря, які рідко на якому образі можна знайти. Грищенко справжній знавець моря, що не тільки пізнав його, але, живучи довго з ним, відчув і схопив ритміку його життя. Мистець, що підмітив криваво червоні блиски на хребтах білих блакитних і шафі-

рових хвиль злегка забуреного моря та найшов рівноважники до цих блисків у червоних плямах бурих скель, міг уже і в такт хвиль провадити свою кисть по полотні. Грищенко дав образ не тільки переживань і почувань мистця, але й людини, що одна за тисячі передає життя моря. Ця картина мусить стати постійною окрасою галерії українського мистецтва.

Грищенко дав ще другий образ на цю виставу на тему природно зв'язану з життям моря. Це червоні раки на довгому полотні, на вузькому тлі жовтаво-бурих з зеленим плям. Горяча червень лягустів і їх трагічна безпомічність поза рідним морем є безперечно найсильнішою картиною на цій виставі. Розставитись з цим образом, це виривати кусок живого тіла з музейного життя...

Німці мають преграду назву Stilleben на французьке nature morte. Український досліпний переказ „мертва природа“ не передає того чару „живої тиші“, що говорить до нас з цього роду образів. Уложити в добру композицію образу іноді чимало незаязаних один з одним предметів — на це треба справді мистецького хисту. А коли до цього вияву здебільша підсвідомих або піснених мрій мистця додамо техніку маляря-мастака, тоді дістаємо такий твір, як nature morte Де Пізиса. Для цього одного образу повинні прийти на виставу ті, що хотять пізнати напрямки новітнього мистецтва.

Орті зіставив червень квітів у вазі з теплою кармацією жіночого акту на нижньому пляні образу; Пейлес підійшов до свого сюжету — збичка, бреска і ножа, як до симфонії тонів червоної і сонячної барви. — Ано просто залив сонцем резкіший хліб півдня, що горою солодкої соковитої зелені винограду і теплої свіжої пухкості бреска і банану та розкішно насичених барв чубатого ананасу — вабить глядача.

Сумерк дня навіває сум на дві постаті, що сіли на порозі світлиці, а за їх спиною на першому пляні на столі лежить розплатаний тру-

сик біля кількох бреска. Тут і там ясна червень тіла, білі латки і головка трусика, та зеленкава жовтина бреска — ось усі ясні місця на цьому образі Шарля Бляна. Шарль Блян, як незалежний мистець-парижанин, не тільки вводить українських мистців у Парижі, у світ добірного мистецького товариства (Бріаншон, Удо, Леге, Фріес), але й не одному помагає своїми зв'язками. Щирість малюнку є особливою духовною фактурою образу Бляна.

До композиції затишного життя — форм, барв і настроїв належать розкішні квіти Перейноса і смілива композиція квіткова Тірмана. Казкові краєвиди Жанена і Льота з двома бігунами схоплення сюжету: наївно-реалістичного та буйно-фантастичного. І хто зна — чи буйна уява Жанена так сильно підкреслена густо накладеним скливом верніксу не є виявом зовсім правильної самооцінки мистця: його образи вимагають стін з лагідним горішнім освітленням, якого у нас ще нема.

Осібну групу становлять квіти — Леге, Кричевського, Борачка та Хмелюкової. Ці мистці захоплюються ніжністю слабких білих квітів і мерехтливим леготом їх кольорів... З цьогож становища можна творити і архітектурні форми, що пишарються на цій виставі. Марборе дав гру самоцвітів на осяяних сонцем стінах будинку з церковною вежею, а Левицька розгорнула в м'яких тонах ніжних акварелів поезію домів у затишних вуличках. Озі дав гру домів під захід сонця, а Бріаншон зимовий вид. Сум осіннього ліса Удо, радісна зелень піль Баралюк та тепла сірина дахів композиції Готіе і ярка афішова композиція Дюфі — замикають цей ланцюх доброго французького краєвиду.

Одначе найсильнішим твором мистецької затишної мрії про рідну країну є композиція Северіні: на тлі могутніх кольон і стін римського форум стоїть ідеальна статуя жінки, що своїм покровом немов захищає красу і багатство Італії: овочі й музику. А на все те сля чуда синява італійського неба...

сповість для нього дуже прикра та витягає на день світло небажаним йому факти.

Розправу відложили до 25. ц. м., а на закінчення II обор. Липецького д-р Лявда заявив, що сподіється аж на ній, при допомозі 13 свідків, покликаних судом, показати правдиве обличчя господарки в Нар. Домі під управою Мих. Бачинського, того самого, що вважає себе „оборонцем руссава народа“, а на візнітках казав собі видрукувати високий та почесний титул „комісарж ржонду“.

Ця заповіджена розправа буде мабуть найцікавіша з усіх, що досі розглядали справу Нар. Дому й господарки у ньому.

Письмо Америки до 44 держав.

Із Вашингтону повідомляють, що державний департамент виступив з письмом до 44 держав, які не будуть репрезентовані у Вашингтонських роумолах, закликаючи їх до виміни думок у справі загальної господарської ситуації. Спонукаючи його до того поголоски про невдоволення деяких держав, яких не запрошено до Вашингтону. Тому, що Еріо і Мекдональд будуть у Вашингтоні рівночасно, през. заявив, що вони будуть гостями в Білому Домі, вате представники інших держав замешкають у своїх амбасадах.

День національної праці.

БЕРЛІН, 12. IV. ПАТ. Сьогодні оголошено розпорядок, що проголосив день 1. травня „святом національної праці“. В тім дні відбудуться прилюдні збори, в яких возьмуть участь всі німецькі національні організації, перш усього націонал-соціалісти, чорно-біло-тервовий фронт, німецькі націоналісти, італійський і інші. Культурнаціяною точкою свята буде мітинг на легунаському майдані Темпельгоф і засадження дерева в честь президента республіки та задля вшанування лати „нової молоді держави“. Описля канцлер Гітлер виголосить промову, в якій зясує напрямні політики уряду на перший рік, згідно з 4-літнім планом.

Облави на комуністів.

БЕРЛІН, 12. IV. ПАТ. Політична поліція уладила велику облаву в північній ділянці міста і перевела масові ревізії в робітничій колонії „Нова Москва“. Акцію поліції мотивували численними нападами на гітлерівців останніми часами. В облаві взяло участь 800 поліцистів. Скопфісували значну кількість зброї, агітаційних відозв і т. п. Будинки, що належав до комуністів, скопфісували і призначили на захист для нац-соціалістичних відділів.

В полудне переведено подібу акцію в іншій ділянці міста. Безпосередно після тієї акції шеф політичної поліції Гільс у розмові з пред-ставником бюро Вольфа заговів створення в найближчому часі визки нових концентраційних обозів у Бранденбурзі. Подібні поліційні облави відбулися теж в Ерфурті.

Папа добре поінформований

БЕРЛІН, 13. IV. ПАТ. З Риму повідомляють, що віцеканцлер Папез у розмові заперечив вістку, вачеб його конференції у Ватикані були у зв'язку зі справою конкордату між Німеччиною та апостольською столицею або заснуванням нової католицької партії в Німеччині. В розмові з ланю віцеканцлер ясував тільки справжній хід події в Німеччині, причому виніс враження, що папа знаменито поінформований. План Муссоліні папа назвав геніальною концепцією, висловлюючи одночасно надію, що міжнародні переговори в тій справі скінчатся поворотом до первісної форми проєкту італійського прем'єра.

На Далекому Сході.

ШАНГАЙ, 12. IV. ПАТ. Повідомляють сюди про криваві японсько-китайські бої у північному Китаю. Японські війська, користуючись глянкою артилерією, перейшли в кількох місцях китайський мур і зайняли низку місцевостей.

Японські літаки бомбардують без перерви долину ріки Ляан, 70 миль від Чан-Гай-Кван. На основі вісток з японських джерел китайська армія відступає у переполоді, однак японці не думають продовжувати заступу і обмежилися до відкинення китайських військ поза ріку Ляан, вернуть на давні позиції здовж великого муру.

Хто не платить за часопис, підбиває рівну пресу.

Українська порадня для вибору звання.

Заснована в дні 4. лютого ц. р. при „Рідній Школі“ на підставах матеріальної самовистарчальності, а ясно окресленим обсягом культурно-суспільної праці. „Українська Порадня для вибору звання у Львові“ притотовляється до відкриття своєї установи в дні 15. травня ц. р.

П головою є член Головної Управи „Рідної Школи“ д-р Олена Степанів-Дашкевичева. Всю організаційну й технічну працю ведуть чотири секції: 1) педагогічна, 2) лікарська, 3) економічно-статистична і 4) фахового шкільництва.

Працями педагогічної секції кермує проф. Петро Мечник при співпраці визначних учителів середніх і народніх шкіл та українських педагогів. До наукової співпраці запросила Педагогічна секція кільканадцять видатніших осіб у краю і за кордоном (нпр. наших земляків проф. д-ра Іванова з Праги та проф. д-ра Ст. Балея з Варшави). Секція розглянула й прийняла текст індивідуальної карти (проєкт Я. Кузьмова-Петра Кривовосюка), порядку текстовий матеріал і встановляє форми та змісти друків, потрібних для дослідчої й порадиної діяльності.

Лікарська секція працює під проводом д-ра Івана Довбуша і д-ра В. Цурковського та при чинній допомозі членів „Українського Лікарського Товариства“. Ця секція поставила собі покищо такі завдання: 1) притягти наших лікарів до порадень для вибору звання; 2) призбирати необхідне технічне приладдя й фахову літературу для практичної праці лікарів на терені „Української Поради для вибору звання“. З метою основнішого познайомлення лікарського українського світу зі засобами й методами праці лікарів у призначених порадах улаштувало „Українське Лікарське Товариство“ з ініціативи секції дня 25. березня ц. р. в доміви Наукового Товариства Шевченка прилюдний вічит для своїх членів і гостей про сучасний стан психо-технічного руху й призначені порадиництва. Відчит виголосив д-р Іван Довбуш. Крім того має секція надію заохотити при сприятливих умовах на-

ших лікарів у більших провінційовальних містах краю до праці в українських порадах для вибору звання на провінції.

Економічно-статистична секція працює під проводом п. Андрія Жука. До співпраці запрошені визначні наші економісти та інженіри. Вони вестиме пропаганду про значіння „Поради для вибору звання“ для молодого покоління. Крім того збирає статистичні матеріали про організацію праці на західно-українських землях та про його вигляди на майбутнє.

Секція фахового шкільництва під проводом інж. Івана Лучинина, веде досліді над розвитком фахового шкільництва, зокрема українського та попитом і подачу фахової фіанчної й інтелектуальної праці серед українського громадянства. Своім основним завданням ставить секція доцільний поділ української молоді відповідно до перевірених її психічних і фіанчних здатностей по фахових школах.

До тимчасового виконування обов'язків психотехніка в „Українській Пораді для вибору звання у Львові“ запросила управа на цей рік голову педагогічної секції проф. Петра Мечника.

Намі професійні організації й економічні інституції повинні з вдоволенням повитати ас-нування поради для вибору звання. Завдяки ній вони зможуть переводити доцільний вибір працівників відповідно до своїх потреб і вроджених здатностей одиниць.

Особливо українські батьки й матері повинні покинути стару й шкідливу звичку пускати своїх дітей у світ на ласку сілної долі. Вони повинні знати, де існують ще можливі вигляди на працю й до якої саме праці здатна їх дитина. Всі вказівки й практичні поради в тій справі дасть їм своя „Українська Порада для вибору звання у Львові“. В першому році своєї діяльності візьме вона за об'єкт своїх дослідів і порад голов-но молодь VI-ої і VII-ої клас народніх українських шкіл.

Іван Юцишин.

Процес саботажників у Москві.

В салі дому соювіз у Москві розпочався 12. ц. м. у присутності представників дипломатичного корпусу, радянської та закордонної преси і незначної публіки судовий процес саботажників в електро-технічному процесі. На лаві обвинувачених засіло 17 осіб, між ними 6 англійських інженірів, службовців фірми Метрополітен Вікерс і С-ка.

Перший день розправи виповнило читання акту обвинувачення, що обіймає 77 сторінок машинописного письма. Закидується обвинуваченим військово, політичне й господарське шпигуство, організування диверсійних актів на електривні в Москві, Златоусті, Челябінську, Ваку і т. д. задля ослаблення радянського промислу та планування диверсійної й саботажної акції в електро-технічному промислі на випадок війни. Англійські інженіри мали виконати це завдання перекупством. Шпигуською акцією від тайної поліції з Лондону мав кермувати шеф експортного бюро фірми Метрополітен Вікерс, Річард, б. розвідчий старшина англійського експедиційного корпусу в Архангельську.

Обвинувачені радянські громадяни не призналися до вини. Один тільки Гусев признався

подробно, як знищив машини та як подавав інформації. Він кинув кусники металю до машин у Златоусті а англійський інженір Мекдональд помагав йому. Обвинувачений Мекдональд потвердив це. Гусев заробляв спершу тільки 150 рублів місячно, одначе згодом почав діставати від Мекдональда гроші, який дав йому разом 3.500 рублів.

Мекдональд відкликав свої зізнання.

ЛОНДОН, 13. IV. ПАТ. Райтерова Агенція повідомляє з Москви, що в розправі англійських інженірів зізнавав сьогодні свідок Соколов. Він сказав, що саботажі виконував від 1927 р. сам один, а описля зазнайомився в 1930 р. з Мекдональдом і Гусевом і став членом контрреволюційної організації.

У цьому моменті наступає сензація, бо обв. Мекдональд складає залву, в якій відкидає своє признание до вини. На запит судді, чому признався до вини у слідстві, відповідав, що зробив це, бо вважав у даних обставинах доцільним — до того його признание не переклало в його присутності. Вкінці підкреслив, що він дійсно невинний.

Даром

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відвортно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

По широкому світі.

— Півурядово стверджують, що нової зміни політичних в'язнів між Польщею і Радянщиною не буде.

— Гітлерівці в Нірнберзі змушують німецьких державних урядовців, що поженилися з жидівками, щоб розвелися, якщо хотять залишитися на становищах.

— В Лондоні підписали англійсько-німецьку угоду в справі виміни товарів.

— На ввєсення болгарського уряду собраніє привило закон, яким уважалося всі комуністичні малюти.

Арештування на Луччині.

В суботу, дня 8. квітня ц. р. біля півночі поліція арештувала молодого селянина с. Лаврова на Луччині Петра Зацерковного, а з поведілок, 10. квітня, арештовано ще 11 молодих селян того села. У всіх арештованих переведено трус. Як кажуть, поліція забрала деякі книжки. Причини арештувань невідомі. З арештованих другого дня після першого допиту звільнено Арцабуку Лаврина і Чумака Левка. Решту арештованих переведено до Лучька, а саме: Закоштуня Аванію, Микитюка Паваса, Зарембу Бориса, Корольчука Федора, Хвещука Левка, Остапюка Івана, Помяновського Федора, Помяновського Віктора, Микитюка Миколу й Зацерковного Петра.

Дня 11. квітня лучька слідча поліція арештувала мешканця передмістя Красне Івана Скопюка.

НА СВЯТА ГРОНОВІ ВИНА

в різних гатунках від 3 зол. за пляшку поручає фірма Д. ГЛОВІК, ЛЬВІВ, СОБЕСЬКОГО 32. Замовлення з провінції полагодує відвортною поштою в харчевих пачках по 5 пляшок.

Підтримуймо наш промисл.

Як наші промисловці йдуть на стрічку покупок.

Від української фабрики цукорків „Фортуна Нова“ отримуємо жукт таких інформацій:

За час 10-літнього існування фабрики стрічалася ми не раз з голосами деяких відборців, що вироб „Фортуни Нової“ — хоч і дуже добрі, то не можуть рахувати на масовий збут по селах з тої причини, що вони для села за дорогі. Наше село, казали вони — потребує хочби й гіршого, але тільки дешевого цукорка. „Фортуна Нова“, що ставила собі за завдання давати на село тільки здоровий продукт, ніколи не поділяла тої думки, немов би то наш селянин не розумівся на якості цукорка та хотів годувати свої діти драгіними і нездоровими, аби дешевими солодощами. Ми були в тому переконанні, що хто раз покушає доброго цукорка, той не схоче більше купити поганого. Упевнюють нас у тому ще й досі ці кооперативи, що не думають навіть держати по своїх складах поганих цукрових виробів. Вони по-просту, не мають для них відборців.

Одначе в покупи, які не аснлі купити дорожчого а кращого цукорка та шукують дешевих, хоч і гірших. Досі вони не могли дістати їх у нас і тому купували у чужих. А що число таких покупи, по причині кіншої скрути постійно зростає, то наша фабрика — асу-переч дотеперішній засаді, виробляти тільки першорядний товар — рішлася випустити нових п'ять сортів т. зв. „крізових“ цукорків, а саме: солодкі, винні, митові,

смакові та атласові по цінах на поверх 20 проц. нижчих від цін около 60-ти сортів наших першорядних виробів. Знаємо, що мимо гірших сирієць, яких ужито до виробу „крізових“, вони все ще переважають якістю виробів чужих покупи фабрик, рівних їм у ціні. Це винні ми наші дітвори!

Поступок наш криє у собі велику небезпеку і ми рішилися на нього тільки під натиском поважної кількості відборців. Громадянство, призначене вже до першорядної якості наших виробів, може зустріти цей крок як занепад „Фортуни Нової“ до рівня другорядних фабрик. Отже ні! Ми й надалі виробляємо в незмінній якості 60 сортів наших першорядних дотеперішніх цукорків і як найгарніше поручаємо їх нашому відборцям. „Крізові“ виробі призначені тільки для тих, що не шукають інших товарів, як тільки найдешевших. Друга небезпека лежить у тому, що при нинішньому малому денному збуті, мусимо продавати „крізові“ нижче коштів власних. Випускаємо їх у тому переконанні, що всі ці покупи, які купували досі дешеві виробі по чужих фабриках, спрямують усі свої замовлення до нас. Просимо не забувати, що мимо зрівняння „крізових“ у ціні з виробами чужих фабрик — вони все ще пере-ащають їх у якості на „діді небо“. При тому виходять з рук українського робітника в українській фабриці! Тому рахуємо на масовий збут „крізових“. У протинному випадку фабрика понесе болючі втрати та не зможе надалі продавати їх по так низьких цінах.

Звертаємося проте до нашого Громадянства з новим проханням, а саме, щоб не забуло використати свого впливу на кожному кроці та довело до того, щоб наші „крізові“ цукорки разом із дотеперішніми сортами першорядних нашлись в кожній кооперативі та приватній крамниці та виперли звідти нарешті всі виробі чужих фабрик.

Складниця львівської хемічної фабрики

„ТЛЕН“ Львів, ул. Гетманська 10.

порукає на свята кольтонські квітові води і перфуми на аагу в 30-ти модних запахах.

НОВИНКИ

— Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—8. На сс. 3-4.
— Робітни футер Оліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. П. пов. Тел. 54-46.

— Пантофлі, вигідні мешти, сапдани, ситківкові капці на шнурковій підшаві поручає і виконує „БІС“ Львів, Собіського 9 (бічна Галицької). 1688 3—10

— Взуття купуємо в „КОМЕТИ“. Купуючи в „Кометі“ даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 1-2

— У справі Свята „Українська Молодь Христів“, яке відбудеться у Львові в днях 6. і 7. травня ц. р. розіслав Комітет друковані інформації усім Гр. кат. Парохіальним Урядам в краю. Як-щоб котрий з Парохіальних Урядів цієї послани не одержав, зволіть негайно зажадати від Комітету Свята У. М. Х. у Львові, вул. Сикстуська ч. 39 а (тел. 56-32).

— Конкурс на проєкт пам'ятника Денисові Січинському. Спіл. Т-во „Станіславівський Боян“ розписує конкурс на проєкт пам'ятника Денисові Січинському, який має стати на могилі композитора в Станіславі. Потрібні інформації розсилає Українське Техн. Т-во у Львові, вул. Костюшка 3, або Виділ Т-ва Українських Студентів Політехніки „Основа“ у Львові, вул. Супінського 21. На пересилку долучити поштову марку за 30 сот. Просимо всіх архітектів і різьбарів до ласкавого участі. Речинець короткий тільки до 1. VI. 1933. Премії: 1. — 150 зол. II. — 100 зол. — Виділ „Станіславівського Бояна“.

— 3 програми радіо. 18-го квітня на третій день свят в год. 18.25 відспіває в радіо п. Дарія Бандрицька пісні Лисенка, п. Надія Біленька відіграє на фортеп'яні низку композицій.

— Пам'ятаймо про хорих! Комітет допомоги хорим українцям у місцевих шпиталях з нагоди надходящих Свят звертається до українського громадянства з гарячим проханням — надсилати жертви для цих хорих. Жертви приймають у доміні Марійського Т-ва Пань, Львів, вул. Руська 10, партер, у вітнірки, середі і п'ятниці від год. 5. до 6. попол.

— Вшанування пам'яті О. Туряньського. Дня 1. ц. м. українська гімназія „Р. Школи“ у Дрогобичі вшанувала пам'яті О. Туряньського, бувшого управителя цієї школи, поминальним богослуженням. Після богослуження молоді зійшлася в одній залі, де вкупі з учительським збором вислухала довшого реферату проф. П. Карманського про покійного як людину великого знання письменника, якого як слід оцінить щойно майбутнє покоління.

— Новий часопис. У Луцьку вийшло ч. I українського часопису „Рідний Колос“. В статті від редакції часопису названо незалежним, хліборобським, кооперативно-господарським та народньо-літературним. „Рідний Колос“ виходить під редакцією ніж. агр. С. Дибенка.

— Атлетичні змагання у Львові. Як і минулих літ приїхало до Львова кількамацять світових

змагунів, різної національності, ваги, росту та слави. Кожний десь придбав якусь нагороду або бодай визначився силою, зручністю або технікою. Важать від 95 кіло до 170 кіло; вік їх від 20-ки поза 50-ку; будовою тіла нагадують стрункі пальми, опуклі бочки, тигрів, медведів і слонів. Хто нині не захоплюється фізичною силою у добі спорту та диктатур? Тому, як минулих літ, цирк тришатиме від натовпу, а галерія гудіти від захвату та обурення. Є між змагунами і один наш земляк Білевич, киянин. Змагання починаються в неділю.

— Концерт 13-літнього. 19. ц. м. виступить у Львові вперше 13-літній скрипач Г. Шеринг, якому знавці ворожать славу будучину. Гра-тиме сонату Брамса і еспанську симфонію Е. Ляльо.

— Поширення діяльності ПКО. на заграниччю. Почтова Каса Ощадності уповажнена приймати забезпечення на життя теж за границею, з тим застереженням, що суми забезпечення не можуть перевищати норм у краю або їх рівно-вартості. Доси асекураційна діяльність ПКО. була обмежена тільки до території Польщі. Тим способом широкі круги польської емігра-

ції, що були досі тереном експлуатації чужих асекураційних товариств, зможуть забезпечувати на життя в краєвій установі, а саме в ПКО і то за посередництва заграничних відділів ПКО.

— Сокальська ангіна і сплітки. Пишуть нам: Перед двома тижнями померла в тутешнім шпиталі 29-літня молода жінка тутешнього старо-сти, майже трагічною смертю; по тижневій недозі, і без огляду на надзвичайні зусилля лікарів. Населення з правдивим співчуттям зустріло цю трагічну вістку. Та зараз після цього за-недужав на зідлаву ангіну дир. тутешнього шпиталю д-р П., що лікував покійну. На Сокаль і повіт упав панічний страх. Злобні тили поширювали і далі поширюють неправдиві погосло-ки про стан здоров'я д-ра П., що вийав до шпиталю до Львова. Яка мета таких спліток, легко догадатись. — д. о.

— Смертний наслідок скаженини. У львівському шпиталі умер 52-літній Ізак Румель зі Сянока, покушений у грудні м. р. скаженим псом. Він спершу замахав зовсім лічення а охоронному шепленню піддався, коли було вже запізно. Перед кількома днями перевезли його до Львова з проявами скаженини, якої швидко став жертвою.

— Охорона перед скажениною. Львівський магістрат закликає всіх, кого покушали в останніх часах скажених псів, щоб зголосилися в ве-

ПОДЯКА.

Широ-сердечне спасибіг всім Установам, Товариствам і Громадянам за ласкаво прислані мені привіти з нагоди ювілею моєї 40-ої куль-турно-суспільної діяльності.

Ольга Ціпановська.

ПОМІЧ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

Рузвельт проти збільшення обігу банкнотів.

ВАШИНГТОН, 13. 4. ПАТ. Сенатор Томас зложив у сенаті поправки до проєкту закону про поміч для фермерів. Згідно з тими поправками през. Рузвельт уповажнений був би збільшити грошовий обіг без спеціальних повнова-стей. Осягнув би це емісією банкнотів Федерал Резерв Банку та устійненням містоти золота в доларах. Сумніваються, чи таку поправку прий-муть, бо през. Рузвельт дав зрозуміти, що е проти збільшення валютного обігу. Цю по-правку піддадуть під голосування щойно після ухвалення постанови в справі клявуль проєк-ту законів, які торкаються піднесення цін і фінансування гіпотек.

ЛЕЙБУР ПАРТІ ТА ПАКТ 4-Х.

ЛОНДОН, 13. IV. ПАТ. На нинішньому за-сіданні палати громад, після оголошення ввесе-ня на відложення нарад з нагоди Великодня по-сол Етлі в імені опозиції Лейбур Парті говорив на тему світових питань. Пакт 4-х держав викли-кав різні застереження. Опозиція Лейбур Пар-ті в рішучо-проти кожного пакту, на основі яко-го світом правили би великі держави. Весь світ повинен бути відчаний меншим державам, які краще зрозуміли, що в добром світа, ніж це зро-зуміли великі держави.

Мекдональд у відповіді сказав, що говорити-ме лише про вашингтонські наради, а Саймонові оставив призначення відповіді на інші питання. Справу есентуальної ревізії трактатів обговорю-вали. Та ця ревізія то вдержання мира зовсім не поза Лігою Націй, а саме в ній, при користуванні її механізмом. Малі держави матимуть те саме право, що й великі, коли прийде пора розглядати ревізію. Згадуючи про вашингтонську конферен-цію, сказав Мекдональд, що червень не далеко, а американський та англійський уряд вірять, що перед припадаючим у половині червня речинцем сплати довгів, повинні би щиро розглянути по-ложення при помочі безпосередніх розмов.

теринарному уряді при пл. Домбровського ч. 3. в інтересі власного здоров'я та безпеки. Одночасно магістрат пригадує під загрозою кар-ри власникам псів приписи про каганцевий при-мус та держання псів на подвір'ю тільки прива-заних.

— Пожежа. В хаті Василії Васишини в Осла-вах Чорних пов. Надвірна вибухла пожежа, що знищила цілу загороду. У вогні згинула 22-літн. каліка Гафія Васишини.

— Смертні екасуції в Перемишлі. Президент республіки не помилював засуджених на смерть надлим судом у Перемишлі Михайла Страха і Влад. Деркача, наслідком чого обох повішено в четвер у 6. год. вранці на в'язничному по-двір'ю.

— Дитина втопилася на подвір'ю. В Борках Янівських під Львовом на подвір'ю своїх роди-чів бавився 2-літній Богдан Кремер. Не пиль-нований ніким упав у воду і втопився. Щойно після двох годин замітили брак дитини а до-були її з води.

— Річні вістки. Зі Сяну біля Ярослава добу-ли трупа якогось жиди, якого вода принесла з горішнього бігу ріки. — В Стрию арештували Леоп. Зоненгліка за ошуканство на шкоду фір-ми „Польський рижовий промисл“ у Кракові. — Польський міністр почт і телеграфів Бернер послав у Варшаві. — В Новогризах пов. Жидачів вкрали з церкви деревляну скар-бонку, в якій було 60 золотих. — В Пе-ремишлі застрайкували кольпортери газет. — В Коломиї скінчив самогубством з невідомої причини Богдан ІІ, студент прав. — Відомий атлет Штекер здобув у змаганнях у варшавсько-му цирку мистецтво Європи і нагороду 4.000 зол.

— Замість балю — на Рідну Школу зложили в зол. отці Вп. Громадяни: по 10: д-р Маріян Стахурський, Львів, д-р Іван Раковський, Львів, Стефанович Микола, Самбір; 8: д-р Кубійович В., Краків; по 5: д-р Антін Перегінєць, Станісла-вів, Арсен Волосянський, нотар, Золотий Потік, Антін Файгель, адв., Заболотів, о. Мотюк В-силь, Маріямпіль, Володимир Михалевич, Кра-ковець; по 3: д-р Савицький Осип, Дунаїв, д-р Михайло Бабій, Львів; 2.50: інж. Ніжанковський, Львів і 1: Маркіян Букачевський, Завале. Тією дорогою зложили на Рідну Школу всього 948.50 зол. — Всім Вп. Громадянам, що відгукнулися на поклик „Рідної Школи“ і замість вилатків на

ПОДЯКА.

Впр. отець Юліан Дзерович, ем. директор П. держ. семінарії у Львові жертвував з грошевої збірки квоту: дол. 250.49 (двіста п'ятьдесят і 49/100 амер. доларів) на викінчення будови „Вакаційної Оселі“ ім. Митрополита А. Шептицького на Остодорі коло Підлютого. В цей спосіб уможливив о. дир. Дзерович викінчення будови Оселі, яка вже віддана до вжитку шкільної молоді. Головна Рада Краєвого Українського Товариства охорони дітей і опіки над молоддю у Львові скалає отрим Впр. О. директорів, Крилош. Ю. Дзеровичеві щирю подяку.

бамі зложили жертви Рідній Школі, складаємо на цьому місці щирю подяку. — Головна Управа Рідної Школи.

— Подяка. На мої руки зложено для українських політичних в'язнів, що сидять у Вронках, Равічі та Св. Хресті такі жертви: Іх Е. Високопреосв. Митрополит Андрей — 3 пачки книжок і 5 дол.; Іх Е. Преосв. д-р І. Бучко — 20 зол.; Вп. п. д-р Степан Федак — 20 зол.; Вп. п. Ю. Перунівна (збірка) — 10 зол.; ОО. Студити (Петра Скарги) — 10 книжок і 13 чисел „Місіонаря“; Висопреп. о. ректор Перрідон — 24 томи оправа. шк. книжок; Преп. о. Йосиф Гролазкий — 8 томів книжок; Вп. п. Малицька — 19 книжок і 11 чисел Літ.-Наук. Вістника; Вп. п. Дворянин Г. — 49 томів книжок; „Новий Час“ — 21 томів книжок; Вп. п. проф. Шендрик — 2 календарі. За все в імені українських політичних в'язнів складаю всім Вп. Жертводавцям щирю Спаси-Біг. Львів, дня 12. IV. 1933 р. — о. д-р Кладочний, капелян українських політичних в'язнів.

За будову церкви у Львові.

ГРОМАДЯНИ! ЗДВИГНІМ ХРАМ ГОСПОДЕВИ

Перед роком завязався у Львові під Високим Протекторатом Іх Ексцеленції Митрополита, Преосвященного Епископа-Помічника Івана та Преосвященного Капеланського Епископа Никити Громадянський Комітет для будови церкви СС. Василянок у Львові при вул. Потоцького 95. Вже працює цей Комітет, зложений з громадян, що поставив собі святу ціль, Богу угоду та українському народові помогти: адвигнути у полудаво-західній частині Львова храм, що заспокоював би духові потреби кількох тисяч українців греко-католиків Львова та хоронив би їх перед залливом ворожого, більшовицького матеріалізму та винищення. Жнемо в часах, коли світ ділиться на два табори — один духовий — релігійний, та другий бездуховний, матеріалістичний; на світ аніда стягу безбожницького азіята Леніна, — та світ Христа. Дня нашого світа існують такі цінності, як Бог, віра, ближній, рідний нарід, його традиція, Батьківщина, — для тамтого лиш пусті фрази про добро пролетаріату, а на ділі голод, кнут, чека та Союзники. Коли більшість нашого народу не по своїй волі вийшла з безбожницької ярми, то обов'язком західної мінки українського народу є берегти тут цей святий огонь ідеалів, що розгоряться колись на добро цілому українському народові. Коли там на сході душу нашого народу мотують школи, колгоспи та сельбуды, то тут ми мусимо дати нашому народові церкву, що духа його заспокоювалаб та підносилаб його вище.

А де як де, то у нашій горі кнзя Льва брак церкв аж надто великий та дошкульний. Перед 600 роками, коли наш княжий Львів скучувався коло Високого Замку та був не дуже великим містом, ми мали тут яких 15 церкв, а нині, коли Львів розрісся у великий город, а наша людність зросла десятикратно, ми маємо тут менше Божих храмів, як тоді. Не дбали наші батьки, діди та прапіді про храми Божі, тому й ослабла у княжій горі та колись кріпка духом і побожна Львівська Русь. Тому нам слід конечно направити занедбані наших батьків та діди, а брати собі приклад з діл наших давних предків. Нам слід адвигнути у Львові кілька Божих домів, що стали би твердинями нашого духа.

Робимо перший крок направа, приступаємо до будови одної церкви, а саме церкви СС. Василянок при вул. Потоцького 95, на пограниччі Вульки, Куляржова та горішньої частини Нового Світа, саме в місці, де потреба церкви найбільша. Храм має бути здвигнений при монастирі СС. Василянок та СС. Василянки зобов'язуютьс не лиш віддавати церкву на все для вжитку вірних цієї ділянки, але й держати при ній постійно духовника, який обслуговував би також духові потреби вірних цієї часті Львова.

Тому звертаємося в першу чергу до мешканців цієї часті Львова: Вам служитиме новозадвигнена святиня і Ви мусите в окремий спосіб причинитися до її здвигнення. Звертаємося рівнож до українців греко-католиків цілого Львова та просимо помогти збагатити наш Львів новою нашою святинєю. Звертаємося акінці до всіх побожних українських сердець у краю та за кордоном, що розуміють вагу рідної церкви в нашій Львові, та просимо помогти нам адвигнути храм у якнайкращий час. Нехай ніхто не жалує жертви на храм Господені, бо вона вернеться нам і дітям нашим сторичею. Задвигнім у горі кнзя Льва Цім Господені!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Знак срібного Замку.

Перемишль — це так, якби мое ріднине місто. В ньому вчився я вісім довгих літ середньої збуби з усіх ділянок життєвої і нежиттєвої науки. Тому й до нині летить моя думка до столиці наших західних окраїн, де під впливом ласкавого сонця люди ласкавіше всміхаються, а черстві вітри над срібною рікою навівають не одну свіжу, творчу думку.

Пильно прислухуюся, як бє живчик мого міста і привітно мені, коли чую, що його серце двонить як жайворонка.

Хоч бував там раз у рік, знаю про нього багато.

Що недавно святкували там ювілей Палі Ціпаловської, великої громадянки і культурниці, яка працю свого життя віддала окрайньому городові, а через нього цілій рідній землі.

Що там одного дня заладували на побід духове майно Олени Кульчицької і вислали до Львова, щоб Львів побачив у цілій величчії, кого має Перемишль у себе, не як гостя, а як першу горожанку.

І приїхало це майно до столиці і отсе вже тижень радує око всіх, хто зайшов поглянути на нього.

В музею Н. Т. Ш. відбувається саме виставка довгої і тяжкої, бо творчої праці Олени Кульчицької.

Ласкаві, хочби найдрібніші жертви просимо слати чеком Почтової Каси Опалности на ч. 413.341. Хто не має оригінального чеку нашого Комітету будови, може купити чистий чековий бланкет у кожному почтовім уряді за 5 сот. та переслати ним гроші без оплати порта. У Львові в вересні 1932.

КОМІТЕТ БУДОВИ ЦЕРКВИ СС. ВАСИЛЯНОК
У ЛЬВОВІ, ПРИ ВУЛ. ПОТОЦЬКОГО 95:
о. Дзерович Юліан, голова; М. Слободян Віра ЧСВВ.,
Іж. Мудрак Юліан, Шепаровичева Іванна — заступни-
ки голови; Павенський Антін, секретар.

ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ:
Бачинська Ольга, Божемський Данило, о. Бучацький Олександр, Ганицька Мечислава, Гануляк Григорій, Гладкович Катря, Городецький Михайло, Гречук Григорій, Іж. Грицай Роман, Дицьо Юрій, Дзедзіньський Леонард, Зелений Зенон, Кульчицька Марія, Лежогубська Ірена, о. Лицняк Василь, Мартиниш Евгений, Палажій Евфрозина, Д-р Подоланський Олександр, Рогожа Евгений, Салая Петро, Стахів Іван, Стоцький Михайло, Тір Анна, Д-р Цимбалістий Павло, Д-р Чаплинський Лев, Д-р Чубатий Микола, Юзичинська Романа, Янович Анна, Ярко Михайло, Якевич Яків.

Дописи.

КОПИЧИНЦІ.

Шевченківський концерт. Дня 2. квітня ц. р. відбувся в Копичинцях в залі „Народного Дому“ Шевченківський концерт. Виступали хори: Копичинський „Богоя“, читальні „Просвіти“ в Оришківцях і Котівці. Всі хори вишкочили урядовець філії „Просвіти“ в Копичинцях п. Королько. Співав теж під орудою п-ї Біланової хор дітей-школярів місцевої Рідної Школи; акомпанія було дуже гарне і хор зробив на присутніх сильне враження. Гарно і з чуттям відігравувала п-на Марія Петриківна з Оришківців „Тополю“; зругу декламацією мала п-на Замирикутанна вчителька Р. Ш., декламувала „Іржавця“. Реферат про життя і творчість Т. Шевченка виголосив м-р Фірюк. Віспіванням національного гімну закінчено свято. Тим разом публіка зокрема копичинське міщанство явилась численно. Частину чистого прибутку призначено на місцеву Р. Ш., а частину на філію „Просвіти“.

ДРОГОБИЧ.

Шевченківське свято найменших. По святочному концерті в честь Тараса Шевченка гімназійної молоді шкіль Дрогобича, відбулось дня 9. 4. 1933 не менше владне й гарне Шевченківське свято, улаштоване нашими найменшими — дітьми з шкіль улаштували при семінарії СС. В. Заквітчані, повбрани у народні строї, робили незвичайно приємне естетичне враження, а все всміхнені личка і жевріючі оченята будили і в присутніх радість і бальорний настрій, що збільшувались після кожної точної програми. Свято, що тривало півтора години, виконали цілковито виступи малих дітей, не виключаючи і першої класи. Такі точки, як хори чи декламації бачили ми вже не раз, але реферат, сольоспів і збірці декламацій у виконанні такої дітвори чули ми вперше і враження було якнайкраще. Гарно зложеной реферат відчитала голосно і зі зрозумінням учениця 4. кл. Декламації збірці і сольоспів „Розрита Могила“ (уч. П. кл.) та „Іван Підкова“ (уч. П. кл.) викликували заслужені оплески; та вже найкраще подобались присутнім співи; чи то хором, чи дуети виведені дітьми незвичайно і з пречизністю, якої ледви хто сподівався почути від таких малих співаків. На закінчення пішла одна сценічна картина з життя Тараса халопчини.

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. долар. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

Кульчицька не тільки артистка, але цілою душею громадянка, маларський Франко, що в будинку української культури заслонює кожну щільну. Ціле своє життя на службі двом богам: мистецтву і народові, яких погодила і звела до купи.

Коли хтось тим двом богам служить — не може сподіватися м'якого барвінку під ногами, бо барвінок не росте на стежках до їх святинь. Там терня засідається на людей і гострі камінці чатують.

Але в такі люди, що йдуть тими стежками і з затисненими зубами стають босими плеснями на терня і на каміння. В такі люди і зсе будуть. Доки ідеалізм світитиме над головами вибраних, а любов до рідного народу розгріватиме їхні заковані руки.

Галактіон Чіпка.

ГАЛИЧ.

Загальні збори філії „Просвіти“ в Галичі відбулись дня 26. березня 1933 р. у великій залі „Народного Дому“ в Залужці. На залі було 59 відпоручників від 28 читальні „Просвіти“ з повіту (на 32 читальні), 44-ох фіз. членів та 10 відпоручників кооператив — разом 113 осіб. Збори отворив в год. 14-й уряд. заст. голова філії дир. К. Попель, покликуючи на секретаря Іж. Ст. Дудара. На вступі згадав помершого заст. голови філії о. Корн. Левицького та про його характер і працю на освітньо-культурному полі; пізніше акороті згадав про хід праці відліу філії „Просвіти“ за 1932 р. Секретар філії І. Корчинський згадав пізніше обширно і докладно звіт із праці філії як у повіті, осередку так і в повіті. Виділі філії відбув 21 засідань, на яких обговорювано різні актуальні справи. В 1932 р. засновано нові читальні в Озерці і в Пітрині. Канцелярія філії полагодила 2370 писем і видала 31 обіжників. Сторін в просвітніх справах пройшло через канцелярію філії 1764. Відбуто 80 побізок у повіті, відбуло 2 повіт. просв. наради в Галичі; влаштовано в 1932 р. 5 районних курсів у повіті для скарбників і бібліотекарів. Філія підготувала при співпраці місц. читальні 6 районних просвіт. свят — у Залужці, Блюдниках, Дорогові, Перлівицях (тут. старостею перед відбуттям на 7 годин заборонило), Ланах і Крилосі. При читальнях існують також і жіночі секції, а то: в Блюдниках, Деліні, Дорогові, Крилосі, Комарові, Четверках, Колодіні, Маріямполі, Межигір'ях, Семиківцях і Тустані. В грудні 1932 р. влаштовано в повіті 16 свят „Просвіти“, а саме: в Блюдниках, Деліні, Дорогові селі, Дорогові-Гребні, Дубівцях, Комарові, Крилосі, Корінові, Межигір'ях, Маріямполі, Підгородді, Пукасівцях, Суботові, Семиківцях, Темерівцях і Четверках. Виділі читальні відбули в 1932 р. 263 засідань, відбули 430 сходів 96 вистав (менше як минул. року через високі степла, оплати) і 19 концертів. Усіх членів по читальнях є 2228, в тому 606 жінок. Усіх книжок по читальнях 4.200 томів, з чого прочитано в 1932 р. 11.000 книжок. Усі читальні мали в 1932 р. 25.789.06 зол. обороту, а вистав прихолов 2.770 зол. Сама філія розпродала читальним книжок за 1.400 зол. Завершенням програми праці філії було величаве Просвітницьке Свято в Галичі в серпні 1932 р. в якому взяло участь понад 10.000 учасників. Після дискусії уділено уступ. Виділові абсолюторію і вибрано новий Виділ в такому складі: голова дир. К. Попель, заст. голови Ст. Голубчик, секр. І. Корчинський, скарбник І. Малазій, члени: Д-р П. Водославський, Ст. Лисак, Павло Городецький, Іван Дейнега. Контр. комісія: Іж. Ст. Дудар, Микола Квасний і Микола Скрентович. Збори закінчено в год. 19-й.

Шевченківські свята. Багато сіл підготувало в березні і квітні Шевченківські свята. Досі відбули їх такі села: Блюдники, Дорогі, Дубіаці, Залужка, Підгороддя, Медуха, Межигірці, Темерівці, Четверки, Кичаки Нові, Кремніда, Галич; свята проходять всюди з успіхом.

Нові книжки й журнали.

KATALOG VYSTAVY UKRAJINSKE GRAFIKY. 12X26. břežna, Praha 1933.

Листування Редакції.

Н. Уш. Боршів: Зовсім чудні завдання. Видавати друкувало книжку з таким посібником, що нехотіло до колекції.

С. О.

вул. Богуславського 3
тел. ч. 21-51.
Детайлічний склеп
вул. Личаківська 15.

З. Локчаши Вия-Сеймен-Діло^е. Ланін. Ринок 10.